

מכתב למערכת

לכבוד

מערכת "משק הבקר והחלב"

ת. י.

גדהמתי לקרוא בחוברת האחרונה מס' 22, את המאמר "דלקת עטין אינה מידבקת" בע"ע 36—38. לדעתי יש בכך משום חוסר אחריות לפרסם מאמר זה ללא כל הערה בצדו. מאמר אחר המופיע בחוברת זו הוזן במספר החליבות ביממה, שהשפעתו בוודאי עלולה להיות קטנה יותר, לווה בצדו בהערכתכם.

ידוע שמצב ההיגיינה בייצור החלב בארץ עדיין אינו משביע רצון, והמאמר הנ"ל עלול להפריע לשיפורו. והרי עדיין לא ידועים הגורמים להתפרצות קלינית של דלקת העטין. יתר על כן, עצם שיטת המחקר, כפי שבאה לידי ביטוי במאמר, אינה נכונה. ידוע, שכאשר רוצים לבדוק גורם מסוים, חייבים לבדודו, כך שכל יתר הגורמים יהיו שווים, פרט לגורם הנבחן. דבר זה לא נעשה במקרה הנ"ל. לא השוו את מידת תכיפות התפרצויות הדלקת בפרות מוחזקות בתנאי היגיינה טובים וגרועים. מאוד יכול להיות שההשפעה אינה ישירה, אך זו הדרך היחידה הנכונה לקבוע את היחס בין ההיגיינה לדלקת העטין. אני מסכים בלב שלם לכל הדברים החיוביים, אך אני פוסל את שלילת יתר הגורמים — במאמר זה. אני רחוק מלראות את חזות הכל בהיגיינה, אך מאידך — פסילה טוטאלית של היגיינה בתור גורם המשפיע על דלקת העטין, היא לפחות בלתי מדעית ובלתי רצינית.

אני מצפה לתשובתכם.

בב"ח

ד. רובין

בית-זרע, 2 באוגוסט 1957

תשובת המערכת

קודם כל תיקון טעותו של הח' רובין: ההערה בצד המאמר "לשאלות רווח הזמן בין החליבות" היא לא הערתנו; היא הובאה בשם העורך של הירחון האנגלי. ועכשיו בענין המאמר "דלקת העטין אינה מידבקת":

על קוראינו לדעת, ובוודאי כבר נוכחו בכך, שהגנו מפרסמים דעות שתות, לפעמים אף מתנגדות זו לזו בשאלות מקצועיות, ביחוד כשמדובר בהלכה ולא במעשה.

ואשר לדעות האפיקורסיות המובעות במאמר הנ"ל: המחבר מביא תוצאות של מחקרים, תצפיות וניסויים שאין בסמכותנו לסתור אותן או לכפור בהן. דבריו נתפרסמו בעתונות מקצועית רצינית, והעורכים לא חששו כלל להשפעתם המזיקה בקרב ציבור הבוקרים. כנראה שגם בארצות הברית מתעוררים לא פעם ספקות ביחס לתועלתם ויעילותם של אמצעי המניעה המקובלים בכל הנוגע להתפרצות והתפשטות מחלות העטין.

על השגותיו של הח' רובין בענין שיטת המחקר שננקטה ע"י החוקרים בארה"ב אין ביכולתנו להשיב דבר, כי אין אנו מוסמכים לדון בשאלות כגון אלה.

חשיבותו של המאמר היא בכך, שהוא מסתמך לא רק על תוצאות של מחקרים במעבדות אלא גם, ובעיקר, על עובדות מהשדה, ואין לנו כל יסוד שלא להאמין לדבריו.

הדעה המובעת במאמר, שאין לתלות את הקולר בחיידקים בלבד, הושמעה ומושמעת לעיתים קרובות

למדי לא רק ביחס למחלות עטין; גם בקרב העוסקים ברפואה הומאנית יש מהלכים לדעות אלה. יש הממליצים על המגע בין בעלי-חיים בריאים ובעלי-חיים נגועים במחלות מידבקות (לא בכל המחלות המידבקות) כדי שיחוסנו בדרך טבעית.

ולמה זה טוען הח' רובין שמחבר המאמר הנ"ל שולל לחלוטין אמצעים היגייניים למניעת התפרצות מחלות העטין? יקרא נא שוב את השורות דלהלן (בעמוד 38):

"כל עוד לא סולק הליקוי בטיפול תוסף הפרה לסבול מדלקות בעטין. הגורמים השכיחים ביותר לדלקות עטין היו: חבלות, שימוש בלתי נכון במכונת החליבה, רוח פרצים והצטננות. הונחת הפרה בתקופת הייבוש... וכו'". האם דברים ברורים אלה אין לראותם כאמצעים היגייניים (יהיו מסוג זה) העוזרים לשמור על בריאות העטין?

יכולים אנו להבטיח לח' רובין, שבמקרה יובא לתשומת לבנו מאמר אשר יוכיח, שהנה אי-פה או אי-שם הצליחו להבריא פרות נגועות בדלקת עטין וכן מנעו את התפשטותה באמצעים ההיגייניים, אותם שלל מחבר המאמר הנ"ל, נפרסמו מיד לשמחתו הוא ולשמחתנו אנו.

מידעות המזכירות

ביום 14.8.1957 התקיימה ישיבת המזכירות אשר דנה בין היתר:

● על פרטים ארגוניים לקביעת הכינוס הארצי ה-22 של ההתאחדות, נקבע סופית מקום הכינוס בתל-אביב, מספר הישיבות, סדר ההתראות והדיונים וכן סדרי חלוקת הפרסים.

● נמסרה אינפורמציה על ייבוא בקר מהולנד ע"י הסוכנות בשביל ההתישבות החדשה, על ייבוא הפרים מארה"ב, על עניני "החקלאות", על תכנית הפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית להכין עבודת מחקר מקיפה על הגורמים המשפיעים על הוצאות ייצור החלב במשק החקלאי המעורב, ובסוף — על מצב ההכנות של תכנית הקירור וההובלה של המוצעה לייצור ושיווק חלב. אחרי דיון הוחלט להשתתף בתערוכה להפגנת הישגי גידול הבקר במדינה במסגרת חגיגות העשור לעצמאות ישראל.

ביום 7.14.1957 יושבה הוועדה לתכנון ומיכון בהשתתפות הח' ברמן מניו-יורק בדיון על חידושים בתכנון בתי-חליבה (ראה מאמרו של הח' ש. גל בחוברת זו עמוד 9). לעיני החברים היה חומר רב — תרשימים ותצלומים — ובעקבות דברי הסבר של הח' ברמן התקיים בירור ראשון אשר בסיכומו הוחלט לרכז חומר אינפורמטיבי נוסף מתוך מגמה לנסות את השיטה החדשה בארץ.

ביום 17.7.1957 התקיימה פגישה אחרונה של מומיני הפרים מארה"ב לפני צאת הח' אופנהיימר לביצוע הקניה שם. סוכמו מחדש ההנחיות לביצור הפרים בכל הנוגע לקווי הדם, ההורים הישירים של הפרים, הגיל והמחיר. ההזמנה מסתכמת כדלהלן: "און" — 4, השירות — 4, א. ל. — 2, באר-טוביה — 1, כפר-ויתקין — 1, שובל — 1 ובסה"כ 13 פרים. כמו כן הוטל על הח' אופנהיימר לברר את הצעדים המעשיים שיש לנקוט בהם בקשר עם קניית זירמה מארה"ב.